

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteet 2019-2023

Vastauksia tulevan hallituskauden haasteisiin

Suomen Kuntaliitto
@Kuntaliitto

1/2019

Tarvitaan kansallinen visio tulevaisuuden kunnasta

Kunnallinen itsehallinto on **kuntalaisten osallistumiseen perustuvaa** toimintavapautta ja taloudellista liikkumavaraa. Kunnat luovat demokraattisen järjestelmämme perustan.

Itsehallinnollinen kunta toimii kuntalaisten näkökulmasta viisaasti: **päätökset ja valinnat tehdään kestävästi**. Taloudellisten arvojen rinnalla myös hyvinvointiin ja ympäristöön liittyvät arvot painottuvat.

Yhteistä käsitystä itsehallinnollisesta ja arvoviisaasta kunnasta tulee kehittää

- ✓ hallituskaudet ylittävästi
- ✓ parlamentaarisesti
- ✓ yhteistyössä kuntien kanssa.

Erilaistuvien kuntien tarpeista lähtevää **kunta- ja kaupunkipolitiikkaa** sekä koko maan huomioivaa aluekehittämistä on toteutettava ja tuettava kansallisesti.

Kuntien ja maakuntien keskeinen yhteinen tehtävä on **kansalaisten hyvinvoinnin turvaaminen**. Tähän on turvattava riittävät **voimavarat**.

KUNTALIITON HALLITUSOHJELMA-
TAVOITTEET 2019-2023

Tätä tavoittelemme

- ✓ Kuntien roolia **paikallisen elinvoiman avaintoimijana** on vahvistettava.
- ✓ Kuntien työkaluja **torjua ilmastonmuutosta** sekä rakentaa **kestäviä yhdyskuntia** ja **hyvää elinympäristöä** on lisättävä.
- ✓ **Kuntatalouden kestävyys** ja liikkumavara edellyttävät rahoitusjärjestelmän uudistamista ja kunta-valtio-suhteen **pitkäjänteistä kehittämistä**.
- ✓ Menestyvän **sivistys- ja hyvinvointikunnan** toimintaedellytyksistä on huolehdittava.
- ✓ **Digitalisaation ja tietojohdamisen** mahdollisuudet on hyödynnettävä koko maassa.
- ✓ Kuntien ja maakuntien **toimivat yhdyspinnat** edellyttävät sopimuksellisuutta.

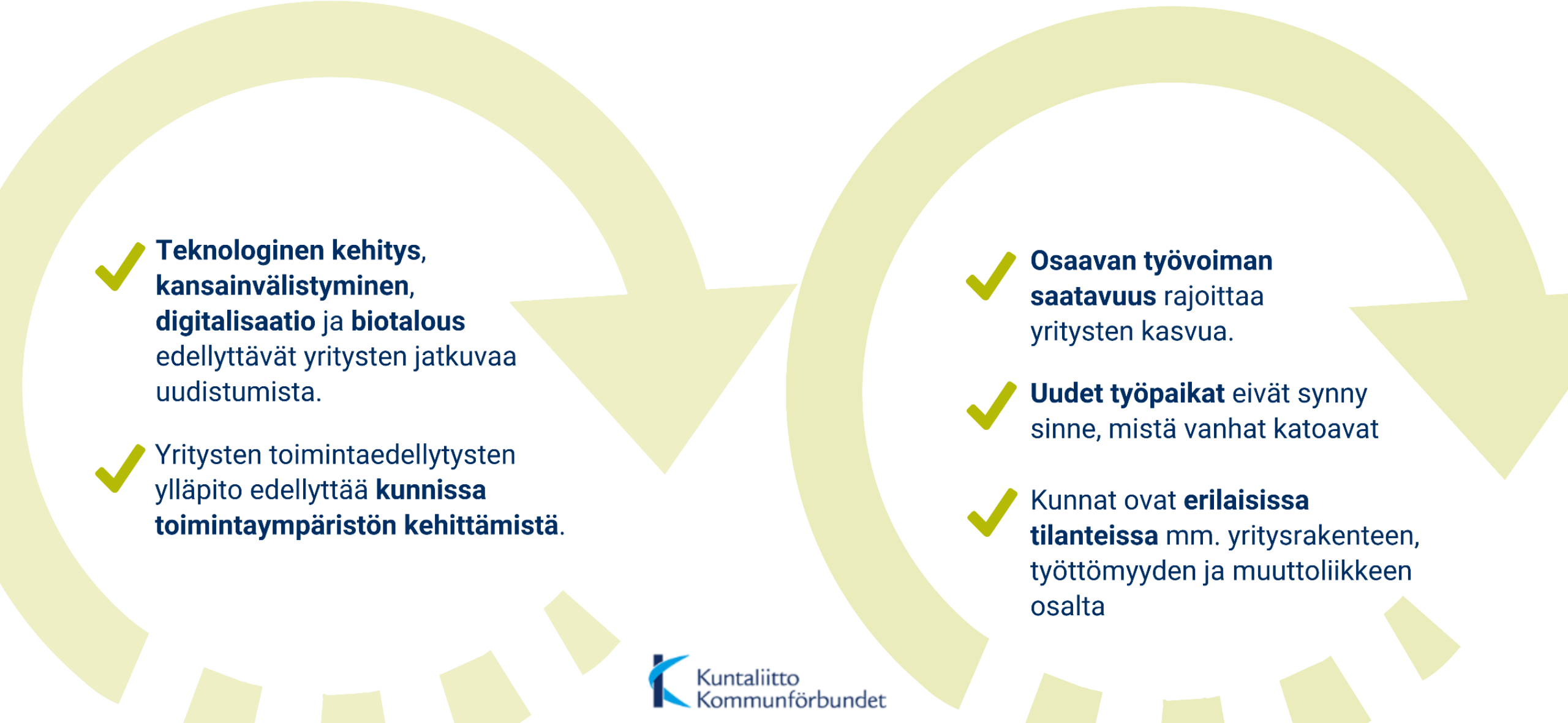

Tavoitteiden taustalla – kuntien tulevaisuuden haasteet

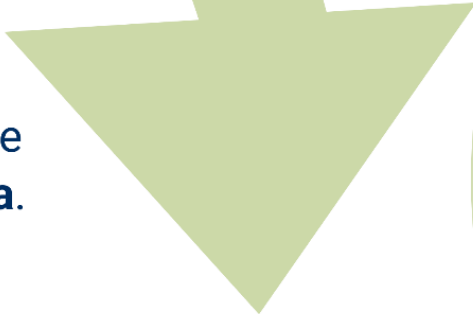
 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Elinvoimatyön ratkaistavat haasteet

-
- ✓ Teknologinen kehitys, kansainvälistyminen, **digitalisaatio** ja **biotalous** edellyttävät yritysten jatkuvaa uudistumista.
 - ✓ Yritysten toimintaedellytysten ylläpito edellyttää **kunnissa toimintaympäristön kehittämistä**.

- ✓ **Osaavan työvoiman saatavuus** rajoittaa yritysten kasvua.
- ✓ **Uudet työpaikat** eivät synny sinne, mistä vanhat katoavat
- ✓ Kunnat ovat **erilaisissa tilanteissa** mm. yritysrakenteen, työttömyyden ja muuttoliikkeen osalta

Yhdyskuntien ja ympäristön ratkaistavat haasteet

-
- ✓ Kaupungistuminen etenee ja alueet **erilaistuvat**.
 - ✓ Liikkumisen muutoksen tulee edistää **kestäviä kulkutapoja**.
 - ✓ **Kuntainfran korjausvelka** on lähes 10 mrd. euroa ja kasvaa edelleen

- ✓ **Rakennetussa ympäristössä** muodostuu merkittävä osuus Suomen **kasvihuonepäästöistä** ja luonnonvarojen kulutuksesta.
- ✓ Kunnat kantavat suuren vastuun **ilmastonmuutoksen hillinnästä** ja siihen sopeutumisesta.

Kuntatalouden ratkaistavat haasteet

- ✓ Uudet ilmiöt kuten työn murros, digitalisaatio ja jakamistalous haastavat **verojärjestelmän ja koko julkisen sektorin rahoituksen**.
- ✓ Kuntien **verorahoitusjärjestelmä** ei ole kaikilta osin oikeudenmukainen ja kannustava.
- ✓ Kuntien väliset **taloudelliset erot kasvavat** ja kuntien investointi- ja velanhoitokyky ovat vaarantumassa maakunta- ja sote-uudistuksen myötä.

- ✓ Lisäresursseja tarvitaan erityisesti kuntien **elinvoiman edistämiseen, koulutukseen** sekä **korjausvelan umpeenkuromiseen**.
- ✓ Valmisteilla on **suuria järjestelmämuutoksia**, kuten eläkejärjestelmän rahoituksen uudistus ja sosiaaliturvan kokonaisuudistus, jotka vaikuttavat kuntien menoihin ja tuloihin.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin haasteita, jotka pitää ratkaista

-
- ✓ Sosiaalinen ja alueellinen **polarisoituminen**.
 - ✓ 220 nuorta jää ilman perusopetuksen päättötodistusta. **Trendi nouseva.**
 - ✓ Kaikkien perusopetuksen päättäneiden **osaaminen** ei ole riittävällä tasolla.

- ✓ 7400 nuorta **keskeyttää** toisen asteen opinnot
- ✓ Toisen asteen koulutuspaikat riittävät kaikille – miksi osa jää kuitenkin **ulkopuolelle**?

Digitalisaation ratkaistavat haasteet

✓ Suurimmalla osalla kunnista ei ole riittäviä resursseja kehittää **sähköisiä palveluita**.

✓ Kuntien ICT-yhteistyötä ja yhteiskehittämistä ei koordinoida **valtakunnallisella tasolla**.

✓ Suurimmalla osalla kunnista ei ole riittäviä resursseja ja kykyä ottaa käyttöön **uusia teknologioita** kuten robotiikkaa ja tekoälyä.

✓ Valtionhallinto on käynnistänyt runsaasti **erillisiä valtakunnallisia ICT-hankkeita** tarjoamatta niihin tukea ja koordinoimatta niitä keskenään.

Yhdyspintojen osalta ratkaistavia kysymyksiä

- ✓ Saavatko kunnat ja maakunnat **sopia keskenään** palvelujen järjestämisestä?
- ✓ Miten varmistetaan, että kunnilla ja maakunnilla on **kannustimet toimia** kohti haluttuja tavoitteita?

- ✓ Miten vältetään **katvealueita**?
- ✓ Kuka **koordinoi** yhdyspintatyötä?

**Katso hallitusohjelmatavoitteet
kokonaisuudessaan täältä:
[Kuntaliitto.fi/hallitusohjelmatavoitteet](https://www.kuntaliitto.fi/hallitusohjelmatavoitteet)**

Suomen Kuntaliitto ry

09 77 11

www.kuntaliitto.fi

@Kuntaliitto

Kommunförbundet.fi

PB 200, 00101 Helsingfors
Kommunernas hus, Andra linjen 14
00530 Helsingfors

